12-маъруза

Кўп мезонли (критерияли) қарорлар қабул қилиш масаласи Режа

- 1. Қарорни қўллаб қувватлашнинг асосий ғояси
- 2. Стратегик қарорлар

Калит сўзлари. Стратегик қарорлар, Тактик қарорлар, Оператив қарорлар

Гуруҳий усулда муаммолар махсус ташкил қилинган мутахассислар, яъни экспертлар гуруҳи томонидан ташкил қилинади. Қарор қабул қилишнинг индивидуал усули ҳам, гуруҳий усули ҳам самарали бўлиши мумкин.

Қарорни қўллаб қувватлашнинг асосий ғояси қуйидагича: шахс масъулиятни сезган холда масаланинг мураккаблигидан келиб чиқиб доимий равишда мутахассислар, экспертлар томонидан ёрдам кўрсатилишига талабгор бўлади. Бу ёрдам юқоридаги келтирилган схемадаги жараёнга мос бўлиши керак.

Ёрдам кераклиги тўғрисидаги сўров қарор қабул қилувчи шахс томонидан маълум қилинади.Шахс томонидан муаммони ҳал қиллиш учун берилган маълумотлар доимий текшириб турилади ва маълумотларнинг шаклига, вақтига талаб қўйилади.

Қарорларнинг турлари қуйидагича бўлиши мумкин:

- 1) Стратегик қарорлар
- 2) Тактик қарорлар
- 3) Оператив қарорлар тез қабул қилиниб, айрим иш жойлари, кичик корхоналарга хосдир. Тактик қарорлар катта корхоналарнинг айрим бўлимларида қабул қилинади.

Стратегик қарорлар катта корхоналар миқёсида қабул қилиниб, ривожланиш истиқболларини қабул қилишга хизмат қилади.

Куйидаги чизмада шахснинг қарор қабул қилишга кетадиган вақти курсатилган.

Қарорни қуллаб қувватлаш унинг турига қараб узгаради. Стратегик қарорлар энг мураккаб ва масъулиятли булиб, қуллаб қувватлаш тизими турли хил маълумотларни уз вақтида талаб қилинган шаклида қабул қилиш керак.

Қарорни қўллаб қувватлаш тизимининг асосий функцияси шахсга мунтазам равишда мураккаб муаммоларни ҳал қилиш учун зарур бўлган аниқ маълумотларни ўз вақтида етказиб беришдан иборат.

Шахс қўллаб қувватлаш тизими билан биргаликда қарор қабул қилиш тизимини қабул қилади. Қўллаб қувватлаш тизими ташкилий мухитга киритилади ва шахсга ёрдам беришга йўналтирилган бўлади. Қуйидаги қўллаб қувватлаш тизимининг қарор қабул қилиш тизимидаги ўрни кўрсатилади.

Пм – ишлаб чикариш махсулоти, хизматлар

Пр – бу қарорни рўёбга чиқариш дастури

Учиқ – бошқа қўллаб қувватловчи тизимларга узатиладиган маълумот

Ук – қабул қилинган қарор

Ёрдам учун бериладиган ахборот ва маълумотлар бир-бирига зид бўлмаслиги, обектив бўлиши, реал маълумотларга асосланиши ҳамда текширилиши мумкин бўлган ахборотлардан ташкил топиши керак. Қўллаб қувватлаш тизимларига қўйиладиган талаблар айнан шулардан иборат бўлиб, қабул қилинадиган қарорни сифатини оширишга хизмат қилади.

Саволлар

- 1. Бошқарув қарорларини қўллаб қувватлаш технологияси.
- 2. Қарорларнинг турлари нималардан иборат?